
Dato:	Sagsnummer:	Sagsbehandler:	Afdeling:
20-06-2019	19/2202	Tommy Pedersen	Økonomisk Sekretariat

Overordnet nøgletalsanalyse baseret på ECO-nøgletal fra VIVE.

Der er udarbejdet en overordnet nøgletalsanalyse på baggrund af regnskabstallene for 2018 og budgettallene for 2019. Analysen er lavet ud fra stort set samme koncept som tilsvarende analyser udarbejdet siden 2012.

Analysen viser, at især ældreområdet er markant billigere i Syddjurs Kommune, også selv om man tager højde for større udgifter til sundhed, genoptræning og forebyggelse. Nettoudgifter til udlændinge og børnepasning er også lave i forhold til sammenligningskommunerne. Derudover bidrager tjenestemandspensioner, puljer og vejområdet til lavere udgifter.

Højere udgifter end i sammenligningskommunerne er der på administration, folkeskolen, børn og unge med særlige behov, voksne med særlige behov, sundhedspleje og tandpleje, kontanthjælp og arbejdsmarkedsforanstaltninger, sygedagpenge, førtidspensioner, revalidering og løntilskud. Der kan på nogle af områderne allerede i det nuværende budgetår og overslagsårene ligge budgetændringer som ændrer på billedet. Det er beskrevet i et afsnit til sidst i notatet.

Der kan være konteringsmæssige forklaringer på nogle af forskellene, f.eks. som nævnt mellem tilbud til ældre og genoptræningsområdet. Kontering mellem drift og anlæg kan også betyde noget. Både regnskabstal og budgettal er valgt til analysen, fordi det ikke kan anbefales kun at se på budgettal. I regnskabstallene ser man det, der rent faktisk endte med at blive afholdt på de forskellige konti. Dem der har bogført har konkret taget stilling til konteringen ud fra konteringsreglerne, og ikke udmøntede puljer og overførsler mellem årene er enten udkonterede eller overførte, således at kun det faktiske forbrug står tilbage.

For alle analyser er der usikkerhedsmomenter og forudsætninger der gør, at man skal være varsom med at lave alt for skarpe konklusioner på de konkrete tal.

Overordnet beregning

Det er i Tabel 1 beregnet, hvor meget der er at spare (plusbeløb), såfremt udgifterne for Syddjurs Kommune svarede til sammenlignelige kommuner. Såfremt man i Syddjurs Kommune bruger mindre fremkommer et minusbeløb, som i princippet er det man sparer i Syddjurs Kommune i forhold til, hvis man brugte det samme som i sammenligningskommunerne. Beregningen er lavet i årets priser.

I beregningen korrigeres der for den procentuelle forskel i udgiftsbehovet inden for sammenligningsgruppen. Det er gjort ved at forhøje nøgletallet for sammenligningskommunerne med den procent, som Syddjurs Kommunes udgiftsbehov afviger fra gennemsnittet. Det kan på enkelte områder give en forskel i nøgletallene i tabellen i forhold til de grafer der er sidst i notatet. Forskellen er især synlig på børn og unge med særlige behov og førtidspensioner, hvor Syddjurs Kommunes udgiftsbehov er henholdsvis 9 og 11 procent større end gennemsnittet i sammenligningsgruppen. Det reducerer kommunens merforbrug i forhold til sammenligningsgruppens udgiftsbehov med henholdsvis cirka 9 og 16 mio. kr.

Tabel 1. Forskelle mellem Syddjurs Kommune og sammenlignelige kommuner.

Område	Forskel 2018 kr. pr. ind- bygger	Regnskab 2018, mio. kr.	Forskel 2019 kr. pr. ind- bygger	Budget 2019, mio. kr.
Administration mv. kr. pr. indbygger. (ekskl. puljer m.v.)	324	13,8	158	7,0
Tj.mandspensioner kr. pr. indb.	-224	-9,5	-245	-10,5
Løn- og Barselspulje samt reserver kr. pr. indbygger	-80	-3,4	-557	-23,8
Børnepasning, kr. pr. 0-5 årig	-3.175	-7,2	-2.666	-6,3
Folkeskolen, kr. pr. 6-16 årig	3.846	21,7	2.395	13,3
Tilbud til ældre, kr. pr 65+ årig	-4.351	-45,0	-4.150	-44,0
Børn/unge med særlige behov, kr.pr. 0-22 årig	549	5,9	-372	-4,0
Voksne med særlige behov, kr. pr. 18-64 årig	332	7,9	-511	-12,1
Tilbud til udlændinge (bruttodrift) kr. pr. 18-64 årig	-307	-7,3	140	3,3
Fritid, biblioteksvæsen, kultur mv. kr. pr. indbygger	42	1,8	28	1,2
Vejvæsen kr. pr. indbygger	-74	-3,2	-97	-4,1
Redningsberedskab kr. pr. indb.	4	0,2	11	0,5
Sundhedspleje og tandpleje, kr. pr. 0-17 årig	442	3,7	392	3,3
Sundhedsvæsen, genoptræning og forebyggelse kr.pr. indbygger	469	19,9	389	16,6
Natur- og miljø kr. pr. indbygger	13	0,5	43	1,8
Service i alt		-0,1		-58,0
Kontanthjælp og arbejdsmarkedsforanstaltninger kr. pr. 17-64 årig	415	10,1	226	5,5
Sygedagpenge kr. pr. 17-64 årig	356	8,6	47	1,1
Førtidspensioner kr. pr. 17-64 årig	759	18,4	498	12,0
Boligsikring kr. pr. 17-64 årig	10	0,2	-24	-0,6
Revalidering og løntilskud mv. pr.17-64 årig	282	6,8	399	9,7
Overførselsudgifter i alt		44,2		27,8
Samlet service og overførsler		44,0		-30,3

Helt overordnet viser beregningen, at Syddjurs Kommunes drift ud fra den brugte beregningsmetode skulle have været 44,0 mio. kr. lavere i regnskab 2018, hvis den skulle have været den samme som i sammenlignelige kommuner. Det beløb er faldet til -30,3 mio. kr. i budget 2019 svarende til at budgettet er under de sammenlignelige kommuner. Medvirkende hertil er især Social- og familieområdet og sammenligningskommunernes puljer.

Sammenfaldende for regnskab 2018 og budget 2019 er, at merudgifterne især opstår på områder, hvor det traditionelt har været vanskeligt at styre udviklingen, fordi udgifterne er lovbundne overførselsudgifter. Her bruges der i Syddjurs Kommune cirka 44,2 mio. kr. mere i regnskab 2018 end gennemsnittet i sammenlignelige kommuner. I budget 2019 er det 27,8 mio. kr.

På de udgifter der bedre kan styres ligger Syddjurs Kommune mere på niveau med andre kommuner. I regnskab 2018 er udgiften 0,1 mio. kr. mindre. I budget 2019 er forskellen på 58,0 mio. kr. i mindre udgift.

Andre kommuner har i 2019 budgetlagt med en del serviceudgifter i uspecificerede lønpuljer og generelle puljer, som også bør tælles med i regnestykket, da de potentielt kan fordeles til udgifter i regnskabet for 2019.

Børnepasning

Nøgletallet for børnepasning viser, at Syddjurs Kommune har færre udgifter pr. 0-5 årig end sammenligningskommunerne. Det skyldes især, at i Syddjurs Kommune overgår børnene til tidlig SFO den 1. april i året for skolestart. Det betyder, at der er fire måneder, hvor der ikke er udgifter til børn i børnehave for den årgang der starter i skole. Hvis udgiften i stedet beregnes som bruttodriftsudgift pr. plads pr. år, så har Syddjurs Kommune udgifter der svarer til sammenligningsgruppen og gennemsnittet i Region Midtjylland. Dagplejen ligger umiddelbart lidt over sammenligningsgruppen. Det skyldes blandt andet den underliggende teknik ved beregning af taksterne. Det forventes at rette sig med budget 2020. Tabellen nedenfor viser udgiften til en helårsplads.

Bruttodriftsudgift pr. plads budget 2019	Syddjurs Kommune	<u>Smnl. Grup-</u> <u>pen</u>	Region Midtjyll.	Hele landet
5.11 Dagpleje	133.829	128.997	126.676	128.747
5.14 Daginstitutioner (børn indtil skolestart)	89.782	87.641	89.374	102.041

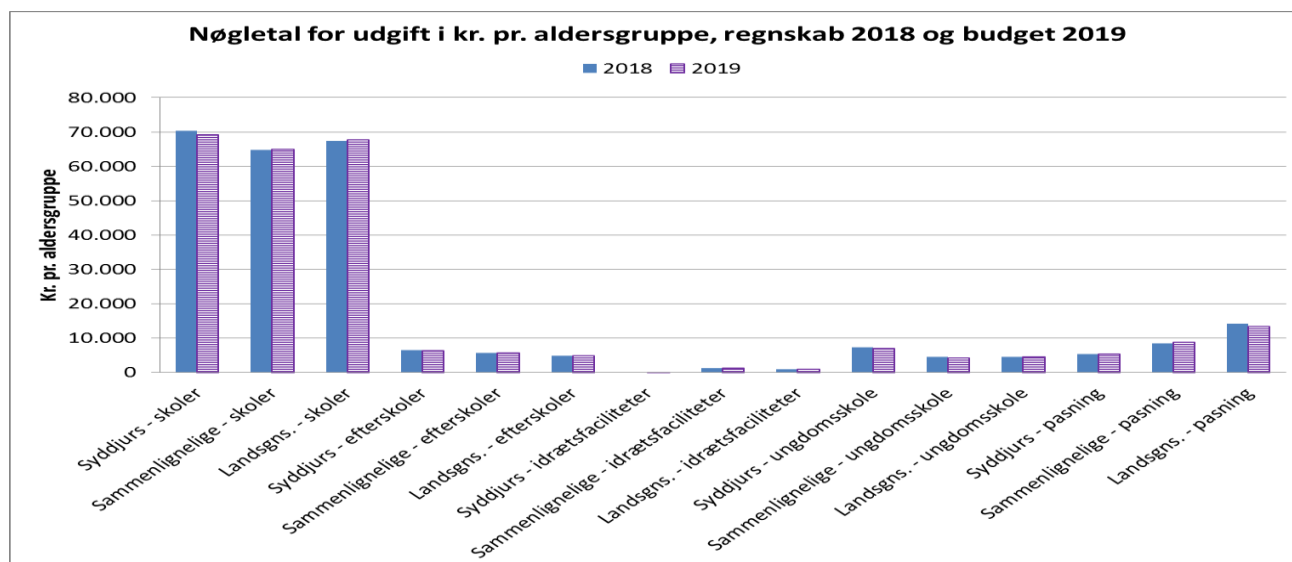
Folkeskoleområdet

Det overordnede nøgletal for skoleområdet indeholder nogle forskelle mellem forskellige typer udgifter. Som det ses i opsplitningen på delkomponenter herunder, så bruges der i Syddjurs Kommune mere på skoler, specialundervisning og ungdomsskoler end i sammenlignelige kommuner, mens udgifterne til idrætsfaciliteter og pasning, herunder skolefritidsordninger er lavere.

Tabel 2 Forskelle mellem Syddjurs Kommune og sammenlignelige kommuner på folkeskoleområdet.

Område	Forskel 2018 kr. pr. indb.	Regnskab 2018, 1.000 kr.	Forskel 2019 kr. pr. ind- bygger	Budget 2019, 1.000 kr.
Skoler, specialskoler, elevbefordring m.v. pr. 6-16 årig	5.549	31.305	4.260	23.718
Efterskoler, UU m.v. pr. 14-18 årig	887	2.385	756	2.003
Idrætsfaciliteter pr. 6-16 årig	-1.225	-6.911	-1.198	-6.670
Ungdomsskole, pr. 14-18 årig	2.758	7.411	2.713	7.188
Pasning, SFO m.v. pr. 6-10 årig	-3.141	-7.811	-3.346	-8.095
Folkeskolen m.v. kr. pr. 6-16 årig	4.593	25.909	3.143	17.502

Forskellen på idrætsfaciliteter kan skyldes konteringsmæssige forhold, hvor der kan være tilsvarende udgifter i Syddjurs Kommune som konteres på folkeskoleområdet eller andre steder. Bemærk at tallene i tabel 2 ikke kan lægges direkte sammen, da der tages udgangspunkt i forskellige demografigrupper. Bemærk også at merudgiften i tabel 2 er større end i tabel 1, fordi der ikke er korrigeret for den forskel der er i udgiftsbehovet i sammenligningsgruppen.

Beskrivelse af ECO nøgletal

ECO-nøgletal forsøger at tage hensyn til kommunernes vilkår. Det sker ved, at man sammenligner kommunens data med en gruppe af kommuner som vurderes at være sammenlignelige. Sammenligningsgrupperne opdeles i forhold til 3 niveauer af udgiftsbehov og 3 niveauer af ressourcepres, således at der i alt er 9 grupper.

For ressourcepreset sammenholder VIVE kommunens samlede udgiftsbehov i udligningssystemet, med kommunens indtægtsmuligheder fra skatter, tilskud og udligning. Ved indplaceringen i de tre grupper efter ressourcepres er anvendt følgende grænser (indekstal hvor hele landet = 100):

- 33 kommuner har lavt ressourcepres: Under indeks 100
- 28 kommuner har moderat ressourcepres: Indeks 100 – indeks 103,5
- 32 kommuner har højt ressourcepres: Over indeks 103,5
- 5 små ø-kommuner er placeret i deres egen gruppe

Ud fra analysen er ressourcepreset i Syddjurs Kommune højt.

For udgiftspreset analyseres udgiften fra område til område i forhold til en række faktorer for at finde frem til, hvilke der har betydning for kommunernes udgifter. Alt efter behovet på området placeres kommunen i den relevante gruppe af sammenlignelige kommuner.

På de fleste kommunale velfærdsområder på nær børnepasning skønnes udgiftspreset ud fra VIVE's analyse at være lavt. Natur og miljø området er det eneste område, hvor udgiftspreset skønnes at være højt. Udgiftspreset er middel for administration, redningsberedskab, børnepasning, sygehusudgifter og vejvæsen.

Inden for det enkelte udgiftsområde kan man også bruge den bagvedliggende analyse til at vurdere, hvordan udgiftsbehovet ligger i forhold til sammenligningsgruppens gennemsnit. Denne korrektion inden for gruppen er brugt i beregningen, hvilket er nyt i årets nøgletalsanalyse.

Udgiftsområde	Udgiftspres	Antal sammenligningskommuner	Hedensted i gruppe	Favrskov i gruppe	Rebild i gruppe	Lemvig i gruppe
Administration	Middel	18			x	x
Redningberedskab	Middel	11	x		x	
Sårbare børn og unge	Lavt	8	x	x	x	x
Folkeskolen	Lavt	11	x	x		x
Børnepasning	Middel	13	x			
Sundhed og tandpleje	Lavt	7		x	x	x
Sygehuse	Middel	18				x
Ældre	Lavt	9	x	x		
Voksen/handicap	Lavt	8	x	x	x	
Boligsikring	Lavt	9	x	x	x	x
Udlændinge	Lavt	18	x			x
Kontanthjælp	Lavt	7	x	x	x	x
Personlige tillæg	Lavt	5	x	x	x	
Sygedagpenge	Lavt	11		x	x	
Førtidspensioner	Lavt	5	x	x	x	
Revalidering og løntilskud	Lavt	9		x	x	
Vejvæsen	Middel	11	x			
Natur og miljø	Højt	7				x
Fritid, kultur og bibliotek	Lavt	12	x	x	x	x

Man skal i analysen være opmærksom på, at der over årene kan være en udskiftning af de kommuner der sammenlignes med, hvilket kan give forskelle i resultaterne over tid. Der er senest i 2016 beregnet nye sammenligningsgrupper for alle 19 udgiftsområder i ECO-nøgletal på baggrund af regnskabstal i 2015.

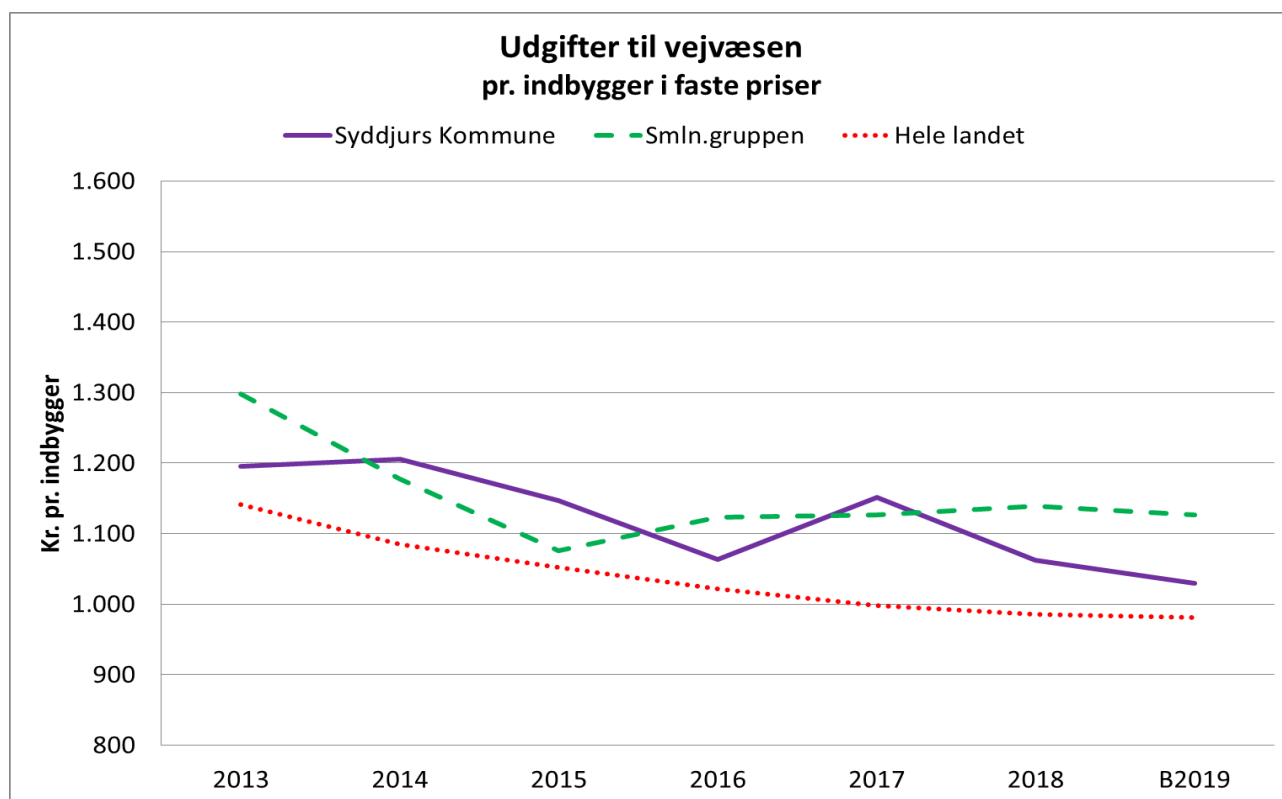
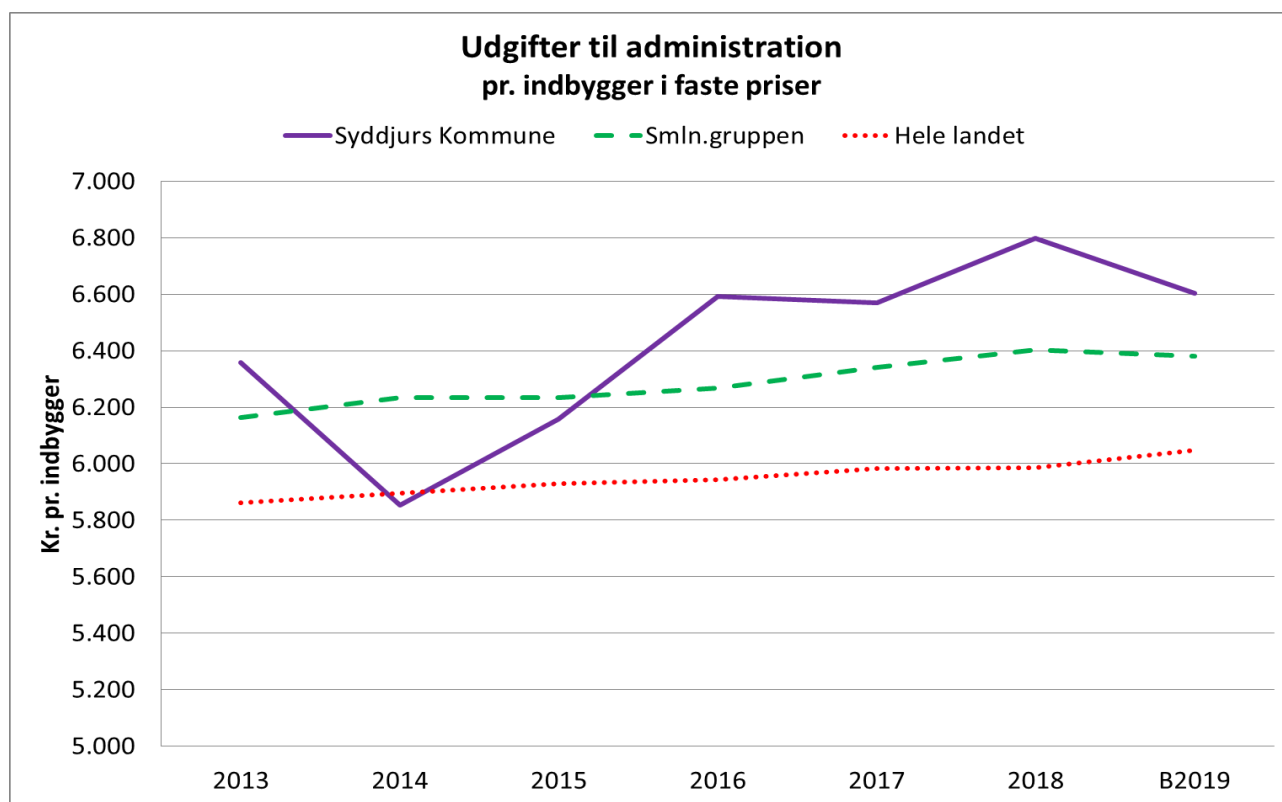
Det er ikke alle nettodriftsudgifter der indgår i analysen, da ECO-nøgletal ikke dækker alle områder, og da mindre områder i ECO-nøgletal er udeladt, men af driftsbudgettet på 2,5 mia. kr. i 2018 skønnes kun 60 – 80 mio. kr. ikke at være indeholdt i de medtagne områder.

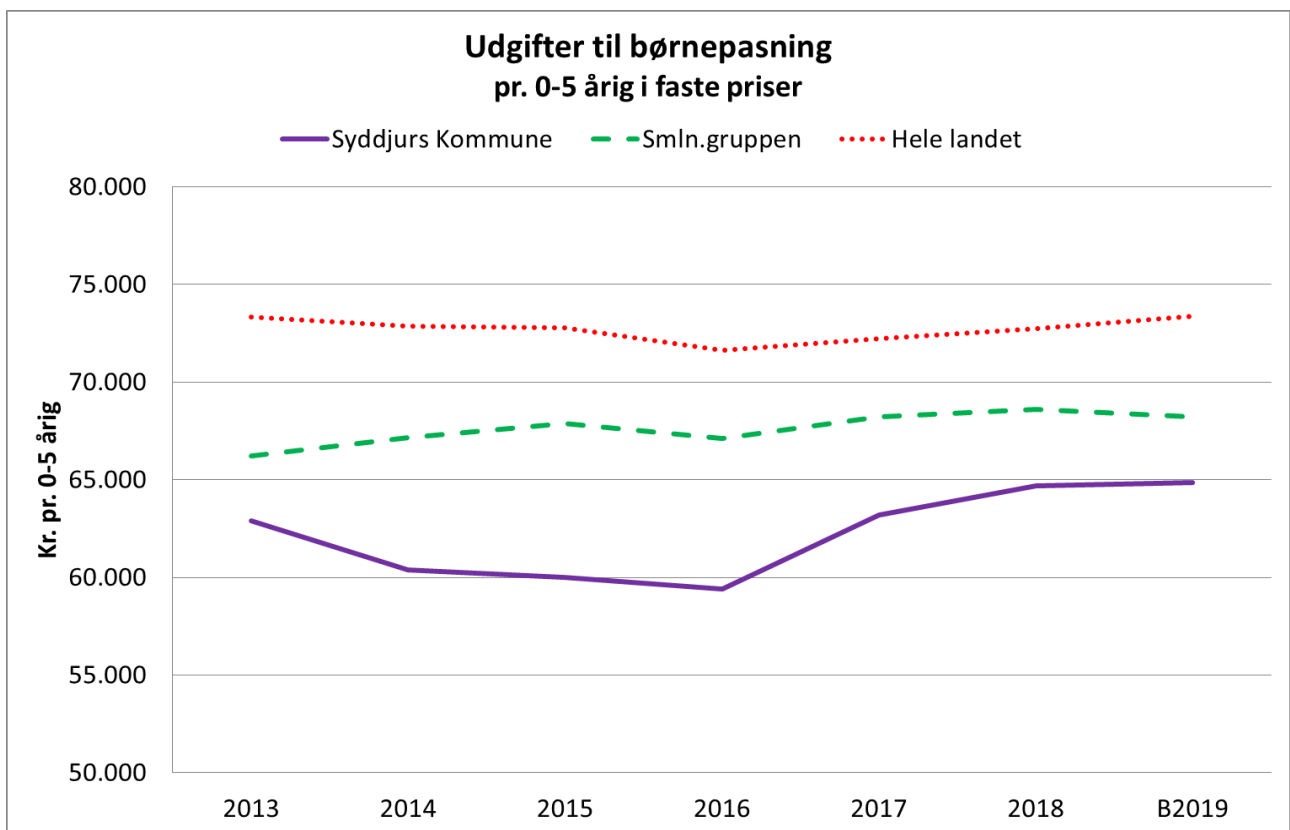
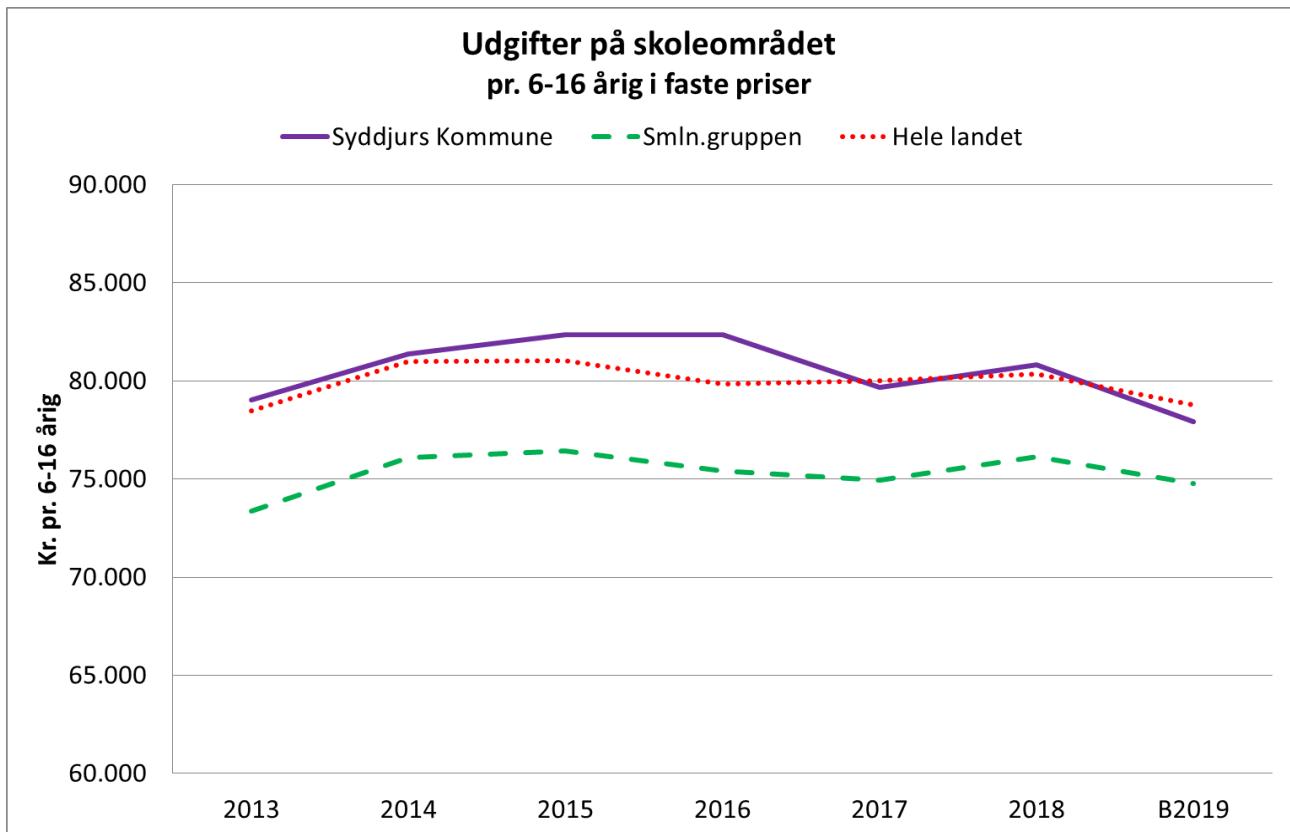
Ser man på sammenligningskommunerne så skiller især 4 kommuner sig ud som værende gengangere fra område til område. Hedensted, Favrskov, Rebild og Lemvig optræder i 10 eller derover af sammenligningsgrupperne. De efterfølgende kommuner der optræder 8 gange er Viborg, Ringkøbing-Skjern, Varde og Svendborg.

Syddjurs Kommune har været meget kritisk i forhold til, om kriterierne for udgiftsbehov i tilskuds- og udlignings-systemet giver et retvisende billede, af de uligheder der skal tages højde for. På samme måde kan det ikke afvises, at der i VIVE's 19 analyser af udgiftsbehovet kan være forhold, hvor de brugte kriterier ikke dækkende belyser situationen i Syddjurs Kommune. Syddjurs Kommunes udgiftsbehov skønnes generelt lavt bortset fra de områder hvor areal, afstande og særlige demografiske forhold spiller ind.

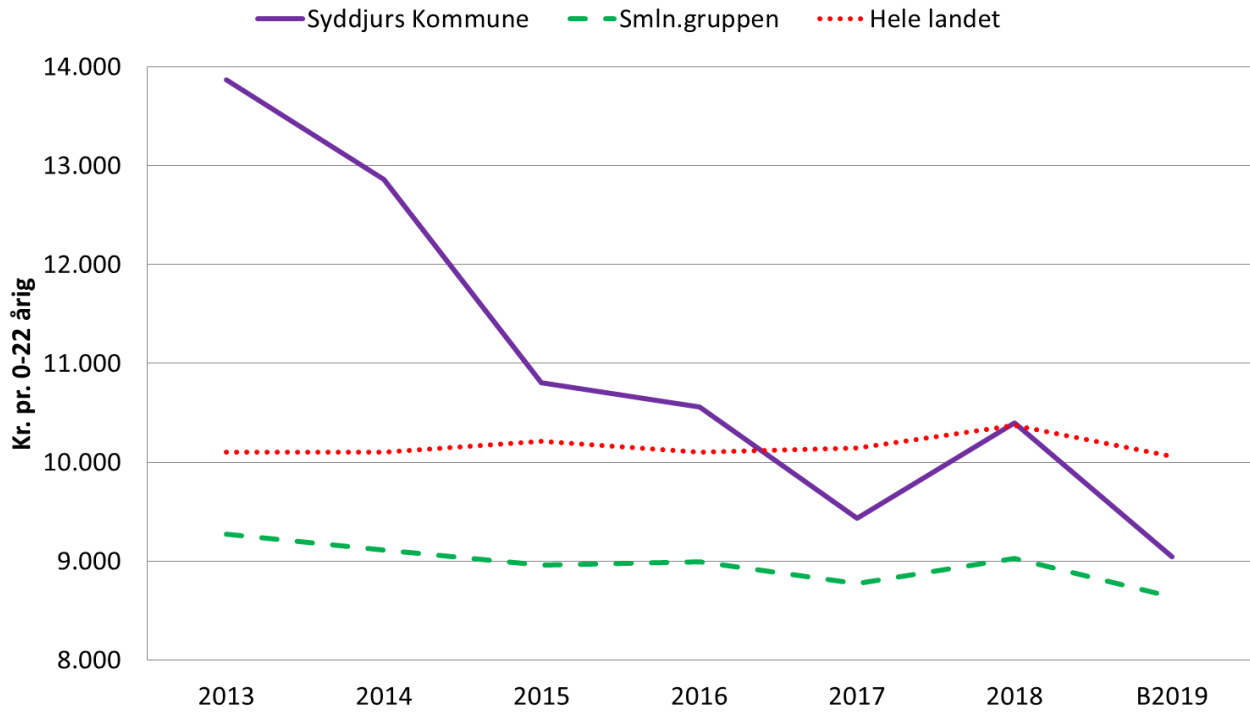
Grafer med udviklingen

Graferne er taget fra grafik-modulet i ECO-nøgletal, og viser udviklingen omregnet til fast 2019 PL-niveau.

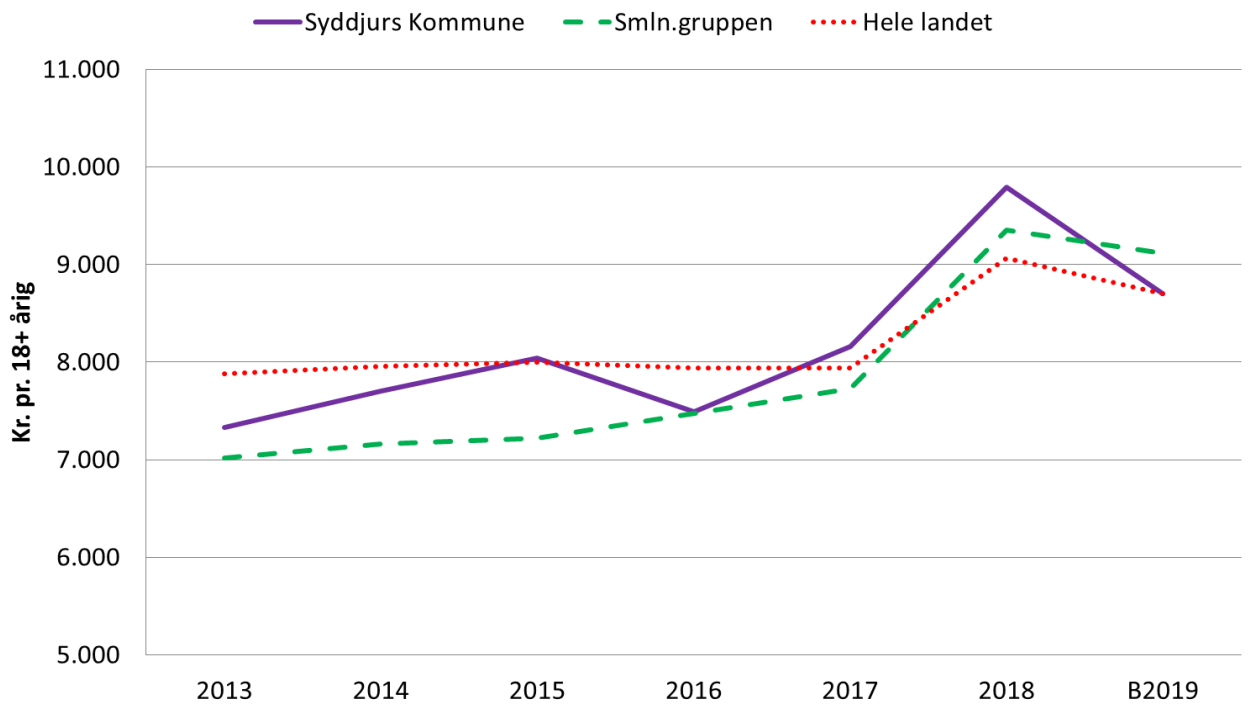

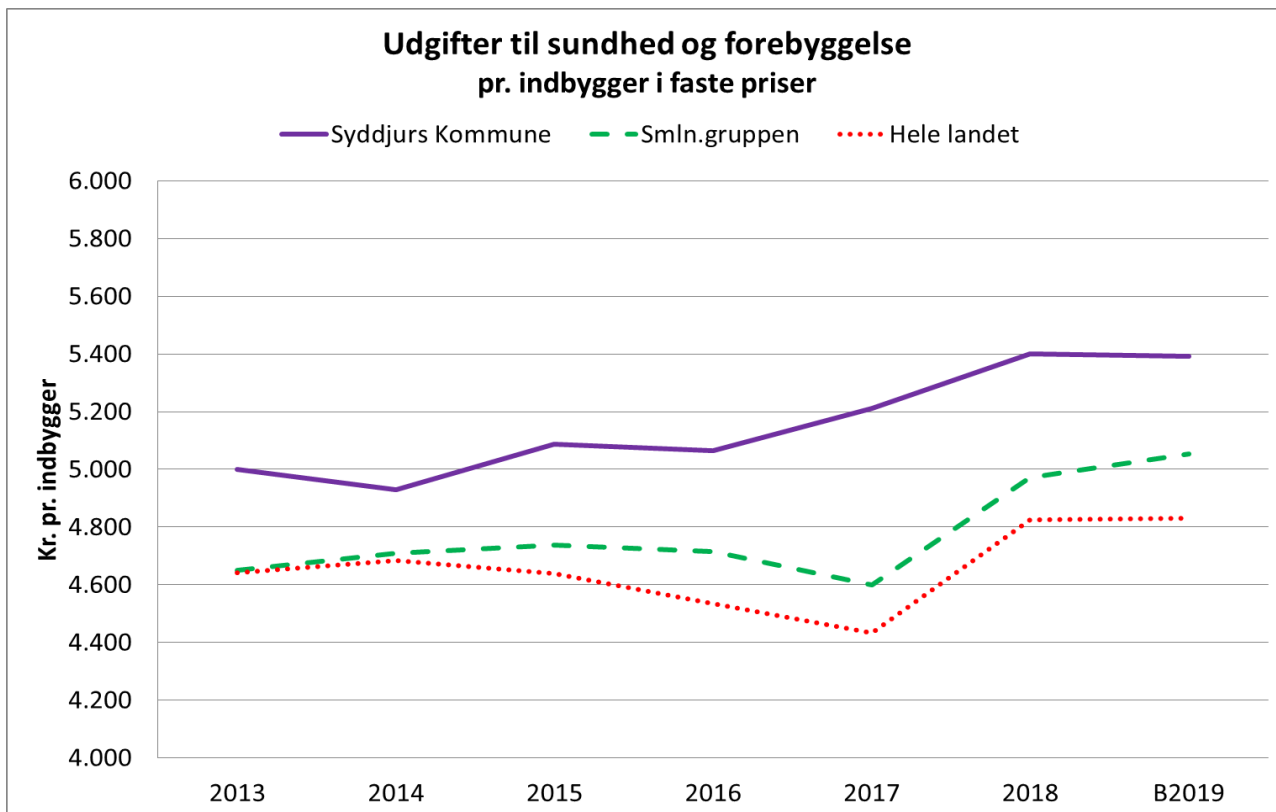
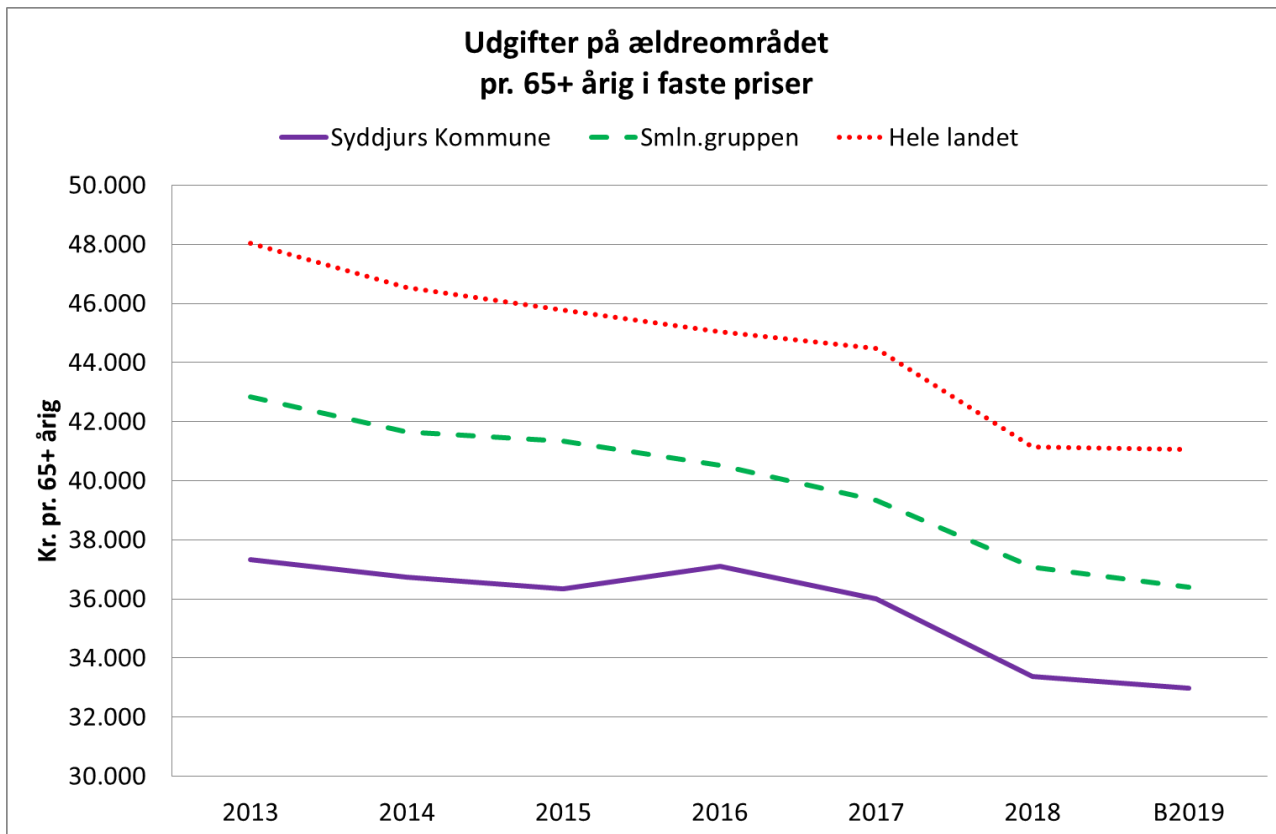
Udgifter til børn og unge med særlige behov pr. 0-22 årig i faste priser

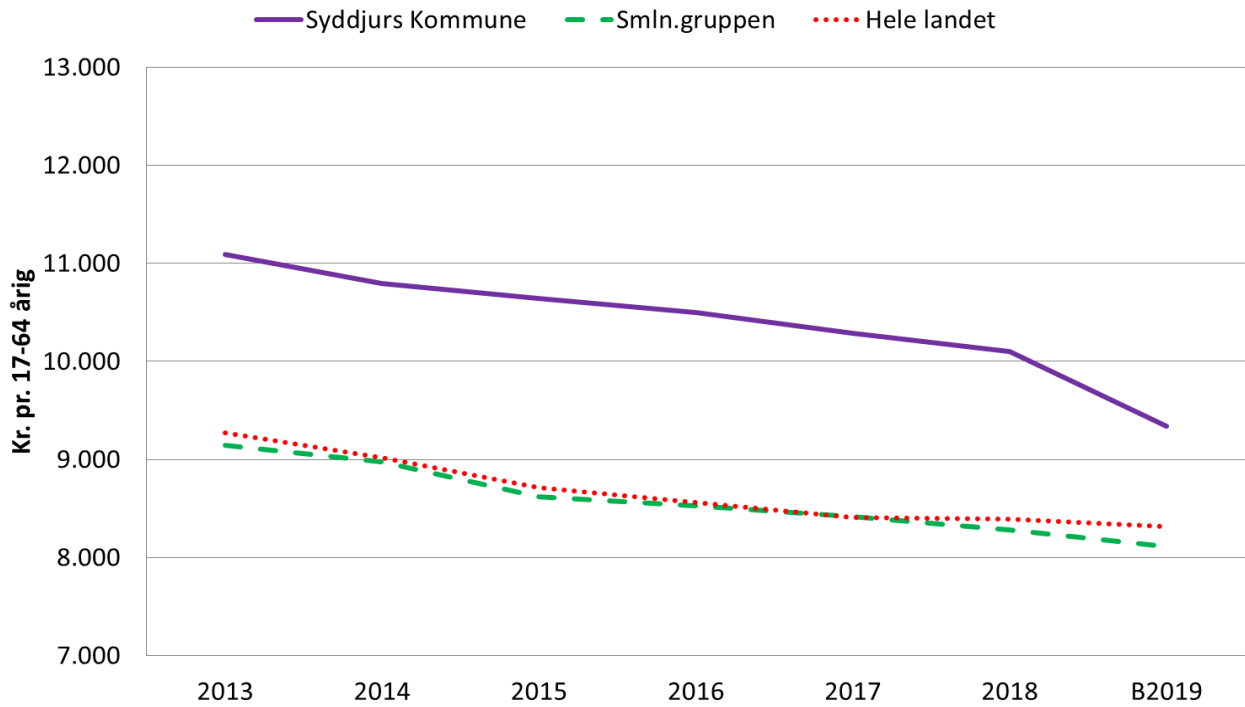
Udgifter til voksne med særlige behov pr. 18+ årig i faste priser

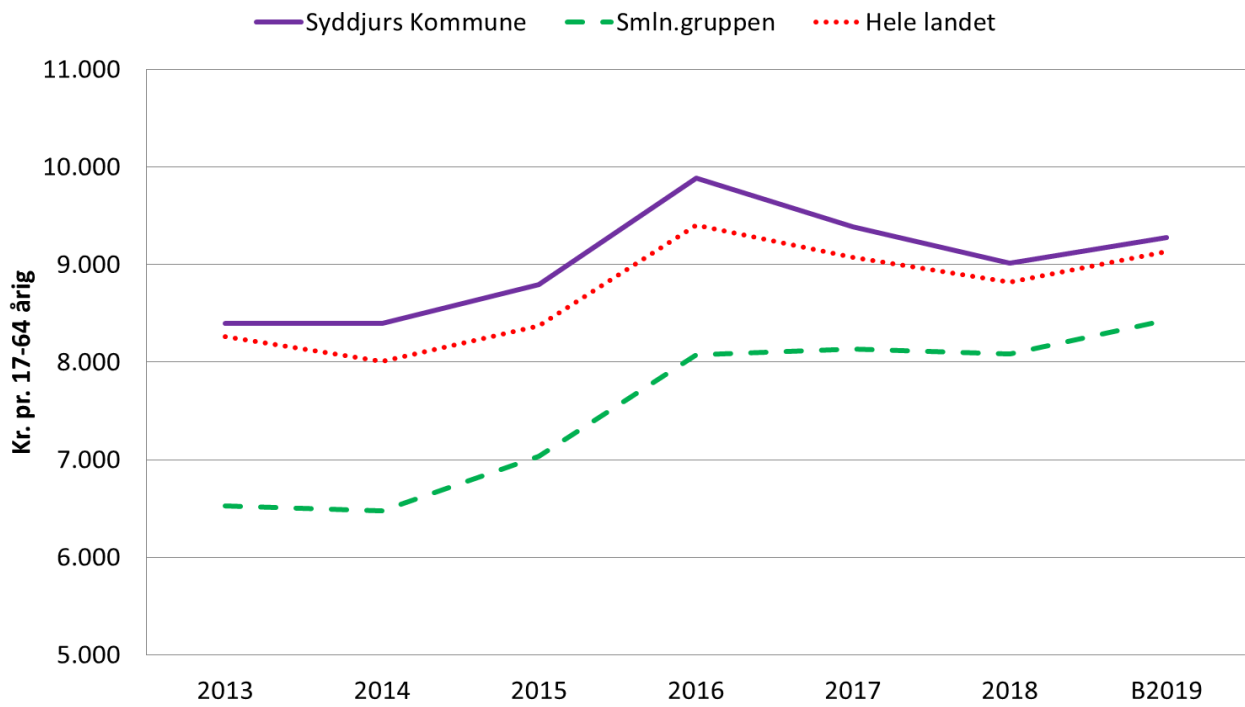

Udgifter til førtidspension og sygedagpenge pr. 17-64 årig i faste priser

Udgifter på arbejdsmarkedsområdet inkl. revalidering pr. 17-64 årig i faste priser

Fremadrettet udvikling

Det er ikke muligt at lave sammenligninger med andre kommuner for budgettets overslagsår. For at skitsere tendensen for den fremtidige udvikling er der set på udviklingen i udgifter pr. alderskategori alene for Syddjurs Kommune ud fra budgettallene som de ligger i det oprindelige budget for 2019.

Tabel 3 viser en sammenlægning af beløb på forskellige hovedfunktioner i budgetsammendraget fra budget 2019. Reduktionskrav der i budgettet er placeret under generelle puljer er fordelt på administration, folkeskole og ældreområde dels ud fra budgetbemærkningerne for administration, dels ud fra en nøgle i årene 2020, 2021 og 2022 på henholdsvis 10, 20 og 30 mio. kr. på de to velfærdsområder.

Tabel 3 Udgifter fra sammendraget i budget 2019

Beløb i 1.000 kr.	2019	2020	2021	2022
Natur, vandløb, miljø og vejvæsen	55.385	54.804	54.368	53.921
Folkeskolen	419.798	406.487	393.344	381.121
Biblioteker, kultur, fritid og folkeoplysning	70.535	69.740	69.418	69.229
Sundhedsudgifter	258.334	263.055	266.063	269.921
Tilbud til ældre	335.324	333.965	327.234	322.625
Dagtilbud til børn	152.967	155.636	157.632	159.693
Tilbud til børn og unge med særlige behov	86.186	85.085	84.575	84.516
Tilbud til voksne med særlige behov	209.514	205.442	205.111	205.218
Førtidspension og kontante ydelser	382.692	375.602	374.097	376.097
Revalidering, fleksjob, ressourceforløb, arbejdsmarkedsforanstaltninger	179.291	185.668	185.360	185.545
Administration og erhvervsudvikling	272.321	267.619	263.788	261.024

I Tabel 4 er budgetbeløbene divideret med tal for de respektive aldersgrupper, der i ECO nøgletal bruges for de forskellige hovedfunktioner. Bemærk, at der er brugt de faktiske folketal for 2019 og for overslagsårene befolkningsprognosen til budget 2019.

Tabel 4 Udgifter pr. indbygger i alderskategori i budget 2019

Kr. pr. alderskategori	2019	2020	2021	2022
Natur, vandløb, miljø og vejvæsen, kr. pr. indbygger	1.295	1.274	1.254	1.234
Folkeskolen, kr. pr. 6 - 16 årig	75.395	72.926	71.255	69.481
Biblioteker, kultur, fritid og folkeoplysning, kr. pr. indb.	1.649	1.621	1.601	1.584
Sundhedsudgifter, kr. pr. indbygger	6.040	6.113	6.134	6.176
Tilbud til ældre, kr. pr. 65+ årig	31.608	30.528	29.376	28.296
Dagtilbud til børn, kr. pr. 0 - 5 årig	64.434	66.043	64.989	64.748
Tilbud til børn og unge med særlige behov, kr. pr. 0 - 22 årig	8.071	8.055	8.028	8.019
Tilbud til voksne med særlige behov, kr. pr. 18 - 64 årig	8.844	8.681	8.630	8.618
Førtidspension og kontante ydelser, kr. pr. 17 - 64 årig	15.803	15.544	15.403	15.446
Revalidering, fleksjob, ressourceforløb, arbejdsmarkedsforanstaltninger., kr. pr. 17 - 64 årig	7.404	7.684	7.632	7.620
Administration og erhvervsudvikling, kr. pr. indbygger	6.367	6.219	6.082	5.973